

Tadjqiqot.uz

**ЎЗБЕКИСТОН
ОЛИМЛАРИ ВА
ЁШЛАРИНИНГ
ИННОВАЦИОН
ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
ТАДҚИҚОТЛАРИ
МАВЗУСИДАГИ КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ**

2021

- » Хукукий тадқиқотлар
- » Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар
- » Тарих саҳифаларидаги изланишлар
- » Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни
- » Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни
- » Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар
- » Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар
- » Маданият ва санъат соҳаларини ривожланиши
- » Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши
- » Техника ва технология соҳасидаги инновациялар
- » Физика-математика фанлари ютуқлари
- » Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар
- » Кимё фанлари ютуқлари
- » Биология ва экология соҳасидаги инновациялар
- » Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари
- » Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

Crossref

31 OKTYABR
№33

CONFERENCES.UZ

**"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР"
МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 33-КЎП ТАРМОҚЛИ
ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ
16-ҚИСМ**

**МАТЕРИАЛЫ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ
33-МЕЖДИСЦИПЛИНАРНОЙ ДИСТАНЦИОННОЙ
ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИИ НА ТЕМУ "НАУЧНО-
ПРАКТИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ"
ЧАСТЬ-16**

**MATERIALS OF THE REPUBLICAN
33-MULTIDISCIPLINARY ONLINE DISTANCE
CONFERENCE ON "SCIENTIFIC AND PRACTICAL
RESEARCH IN UZBEKISTAN"
PART-16**

ТОШКЕНТ-2021

УУК 001 (062)

КБК 72я43

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" [Тошкент; 2021]

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" мавзусидаги республика 33-қўп тармоқли илмий масофавий онлайн конференция материаллари тўплами, 31 октябрь 2021 йил. - Тошкент: «Tadqiqot», 2021. - 9 б.

Ушбу Республика-илмий онлайн конференция 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишлари бўйича Ҳаракатлар стратегиясида кўзда тутилган вазифа - илмий изланиш ютуқларини амалиётга жорий этиш йўли билан фан соҳаларини ривожлантиришга бағишланган.

Ушбу Республика илмий конференцияси таълим соҳасида меҳнат қилиб келаётган профессор - ўқитувчи ва талаба-ўқувчилар томонидан тайёрланган илмий тезислар киритилган бўлиб, унда таълим тизимида илғор замонавий ютуқлар, натижалар, муаммолар, ечимини кутаётган вазифалар ва илм-фан тараққиётининг истиқболдаги режалари таҳлил қилинган конференцияси.

Масъул муҳаррир: Файзиев Шохруд Фармонович, ю.ф.д., доцент.

1. Ҳуқуқий тадқиқотлар йўналиши

Профессор в.б., ю.ф.н. Юсувалиева Рахима (Жахон иқтисодиёти ва дипломатия университети)

2. Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар

Доцент Норматова Дилдора Эсоналиевна (Фарғона давлат университети)

3. Тарих саҳифаларидаги изланишлар

Исмаилов Ҳусанбой Маҳаммадқосим ўғли (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси)

4. Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни

Доцент Уринбоев Хошимжон Бунатович (Наманган муҳандислик-қурилиш институти)

5. Давлат бошқаруви

Доцент Шакирова Шоҳида Юсуповна (Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети)

6. Журналистика

Тошбоева Барнохон Одилжоновна (Андижон давлат университети)

7. Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар

Самигова Умида Ҳамидуллаевна (Тошкент вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

8.Адабиёт

PhD Абдумажидова Дилдора Рахматуллаевна (Тошкент Молия институти)

9.Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни

Phd Вохидова Мехри Хасанова (Тошкент давлат шарқшунослик институти)

10.Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар

Турсунназарова Эльвира Тахировна (Навоий вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

11.Жисмоний тарбия ва спорт

Усмонова Дилфузахон Иброхимовна (Жисмоний тарбия ва спорт университети)

12.Маданият ва санъат соҳаларини ривожлантириш

Тоштемиров Отабек Абидович (Фарғона политехника институти)

13.Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши

Бобохонов Олтибой Раҳмонович (Сурхандарё вилояти техника филиали)

14.Тасвирий санъат ва дизайн

Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

15.Муסיқа ва ҳаёт

Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

16.Техника ва технология соҳасидаги инновациялар

Доцент Нормирзаев Абдуқайом Раҳимбердиевич (Наманган муҳандислик-қурилиш институти)

17.Физика-математика фанлари ютуқлари

Доцент Соҳадалиев Абдурашид Мамадалиевич (Наманган муҳандислик-технология институти)

18.Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар

Т.ф.д., доцент Маматова Нодира Мухтаровна (Тошкент давлат стоматология институти)

19.Фармацевтика

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

20.Ветеринария

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

21.Кимё фанлари ютуқлари

Раҳмонова Доно Қаххоровна (Навоий вилояти табиий фанлар методисти)

22.Биология ва экология соҳасидаги инновациялар

Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

23.Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари

Доцент Сувонов Боймурод Ўралович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

24.Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

Phd доцент Қаҳҳоров Ўктам Абдурахимович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

25.География

Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

Тўпламга киритилган тезислардаги маълумотларнинг ҳаққонийлиги ва иқтибосларнинг тўғрилигига муаллифлар масъулдир.

© Муаллифлар жамоаси

© Tadqiqot.uz

PageMaker\Верстка\Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

**ТЕХНИКА ВА ТЕХНОЛОГИЯ СОҲАСИДАГИ
ИННОВАЦИЯЛАР**

1. X.Sh.Urunova, L. Bozorov, H. Esanboyeva	
ОҚОВА СУВЛАР ТАРКИБИНИ АНИQLАSH USULLARI	7

ТЕХНИКА ВА ТЕХНОЛОГИЯ СОҲАСИДАГИ ИННОВАЦИЯЛАР

ОҚОВА СУВЛАР ТАРКИБИНИ АНИQLASH USULLARI

X.Sh.Urunova.

Navoiy davlat konchilik instituti

+998 91 309 44 28

L. Bozorov.

“Navoiyazot” AJ injener-texnolog

bozorov@gmail.com

H. Esanboyeva.

Toshkent farmatsevtika instituti

esanboyev@mail.ru

Resume: Oqova suvlar- maishiy, ishlab chiqarish va atmosferadan ajraladigan oqavalar bo‘lib, odatda uning tarkibida ko‘plab anorganik va organik komponentlar bo‘ladi, lekin ularning aniq tarkibini, hattoki sifat nisbatini doim ham oldindan bilish mumkin bo‘lmaydi. Ayniqsa, bu kimyoviy va biokimyoviy ishlov berilgan oqovalarga taaluqli.

Kalit so‘zlar: korxona, oqova suv, atmosfera, ishlov berish, kimyoviy, biokimyoviy

Oqovalar xlorlanganda anorganik va organik moddalarning oksidlanishi mahsulotlari va ularning xlorli hosilalari paydo bo‘ladi. Xo‘jalik -maishiy suvlar bilan aralashgan sanoat oqova suvlari biokimyoviy tozalanganda suvda butunlay kutilmagan organik birikmalarni aniqlash mumkin. SHuning uchun nafaqat yangi korxonalar paydo bo‘lganda, balki yangi texnologik jarayon joriy etilganda va hattoki texnologik jarayonda qandaydir sezilarli o‘zgarish yuz berganda yangi oqova suvlar hosil bo‘lganda ularni dastlabki tahlil qilish zarurati tug‘iladi. U yoki bu komponentni aniqlash davomida o‘zgartirish kiritish, ba’zida esa kimyoviy tahlil usulini butunlay o‘zgartirish kerak bo‘ladi. U yoki bu moddani aniqlashning har bir standart usuli albatta mazkur korxona tahlil qilinishi kerak bo‘lgan oqova suvda tekshirilishi lozim. Atmosfera yoki litosferaga kelib tushadigan aksariyat zararli chiqindilar tabiiy tarzda gidrosferaga yig‘iladi. Bu suvning yuqori eruvchanlik xususiyatiga, suvning tabiatda aylanishiga, shuningdek suv havzalarining turli oqova suvlar harakatidagi so‘nggi manzil ekaniga bog‘liq. Suv muhitida ifloslanuvchi moddalarning mavjudligi tirik organizmlar hayot faoliyatiga va butun suv tizimiga o‘z ta’sirini o‘tkazadi. CHo‘kma zarrachalar mineral yadro va organik qatlamdan iborat. Suvda juda ko‘p miqdorda mikroorganizmlar ham mavjud bo‘lib, ular atrof-muhit bilan muvozanatdadir. Oqova suvlar-maishiy, ishlab chiqarish, atmosfera oqovalari-odatda ko‘pgina anorganik komponentlardan iborat, ularning aniq tarkibini doim ham oldindan chamalab bo‘lmaydi. Hattoki, bir korxonadagi har xil sexlardan chiqadigan oqovalar oddiy aralashtirilganda ular komponentlari o‘rtasida kimyoviy reaksiyalar sodir bo‘ladi. SHuning uchun yangi ishlab chiqarishlar yaratilganda, shuningdek, yangi texnologik jarayonlar yo‘lga qo‘yilganda va hattoki texnologik jarayonlarda har qanday o‘zgarish yuz berganda hosil bo‘ladigan yangi oqova turlari vujudga kelganda ularni dastlabki tekshirish talab etiladi. Suv sifatini belgilaydigan ko‘rsatkichlar 3ta guruhga bo‘linadi:

A-Organoliptik xususiyat bilan belgilanadigan ko‘rsatkichlar.

B-suvning epidemik xavfsizligini belgilovchi ko‘rsatkichlar

V-Suvning epidemik xavfsizligini belgilovchi ko‘rsatkichlar.

Oqova suvlarning anorganik komponentlarini aniqlashning asosiy usullari-fotometriya, atom absorpsion spektrometriya va gulxanli-emission spektrometriya. Nisbatan konsentratsiyalangan oqova suvlarni tahlil qilishda tahlilning titrlash usulidan foydalaniladi, bunda titrlashning oxirini qayd qilish uchun rangli indikatorlardan ham, maxsus asboblari-elektrokimyoviy va optik foydalaniladi. Titrometrik usullar ko‘pincha anionlarni aniqlashda qo‘l keladi.

Tabiiy suvlar va ichimlik suvini tahlil qilishda ionoselektiv usullar kadmiy, mis, qo‘rg‘oshin,

kumush, ishqoriy metallar, bromid-xlorid, sianid, ftorid, yodid va sulfid ionlarini aniqlashda samarali qo'llaniladi. Tahlilning polyarografik usullari rangli metallurgiya korxonalarining kimyo-tahliliy laboratoriyalarida rudalar, metallar va ishlab chiqarish chiqindilarida mis, nikel, kobalt, rux, vismut, surma, qalay va boshqa metallarni aniqlashda keng foydalaniladi.

Adabiyotlar:

1. G.S.Belov, I.A.Golubeva, S.A.Nizova «Ekologiya proizvodstva ximicheskix produktov iz uglevodorodov nefti i gaza», M.: «Ximiya» - 1991.
2. K.X.Roziqov, S.S.Negmatov, B.B.Sobirov "Atrof-muhit ekokimyosi" Toshkent-"Fan va texnologiya"-2012

**"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР"
МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 33-КЎП ТАРМОҚЛИ
ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ**

(16-қисм)

Масъул муҳаррир: Файзиев Шохруд Фармонович
Мусаҳҳиҳ: Файзиев Фаррух Фармонович
Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Эълон қилиш муддати: 31.10.2021

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000